

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรภิรมย์ สุวรรณานนท์, "พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการสร้างชาติไทย" (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).
- กรีน, สตีเฟน. พระบรมราโชบายในการใช้ลัทธิชาตินิยมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. แปลและเรียบเรียงโดย ยุพา ชุมจันทร์. โครงการจุลสารตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 3 (เมษายน-มิถุนายน 2519), 27-34.
- เกริกเกียรติ หัตถ์เสวีธรรม, "วิเคราะห์สังคมไทยในแง่ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและประชาชน," ธรรมศาสตร์, 8 (ตุลาคม-ธันวาคม 2521), 55-106.
- ขวัญดี อัดวาจิชัย. "จีนแสดเขียวสุกเสียง, นักหนังสือพิมพ์ไทยนัการเมืองจีน," ใน คนจีน 200 ปี ภายใต้อพระบรมโพธิสมภาร ภาค 2, หน้า 137-152. วิทยา วิทยานวคุณ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรการพิมพ์, ม.ป.ป.
- จันทร์ ชุ่มเมืองปัก. "เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)," ใน ครูไทย 200 ปี, หน้า 70-76. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำคูณสภา, 2525.
- จินดาศิริ เทียมเดช, "วิเคราะห์บทร้อยกรองของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524).

จิรพร ทองเชื้อ, "ข้อควรคำนึงในการวิจารณ์ละคร," วารสารมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 9 (ตุลาคม-ธันวาคม 2522), 42-54.

จุลจักรพงษ์, พระองค์เจ้า พระวรวงศ์เธอ. เจ้าชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
คลังวิทยา, 2514.

จุลลา งอนรอด, หม่อมหลวง, "กำเนิดและความเป็นมาของลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2513).

เจตนา นาควิษระ. ทฤษฎีเบื้องต้นแห่งวรรณคดี. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2521.

เจือ สตะเวทิน. วรรณคดีวิจารณ์. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต. "วรรณคดีวิจารณ์ไทย พ.ศ.2325-2453," ใน หอใหม่ในสายน้ำ
200 ปีวรรณคดีวิจารณ์ไทย, หน้า 3-58. สุวรรณฯ เกรียงไกรเพ็ชร และ
สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : พลพันธ์การพิมพ์, 2532.

ชลธิรา สัตยาวัดนา. "วรรณกรรมคำสอนของครูเทพ," ใน ครูเทพ, หน้า 23-48.
ชลธิรา สัตยาวัดนา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ชัยสิริ สมุทวนิช. "โลกทัศน์ทางการเมืองในวรรณกรรมของครูเทพ," ใน ครูเทพ,
หน้า 122-168" ชลธิรา สัตยาวัดนา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. การเมือง-การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย 2411-2475.
กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.
- ดวงมณ จิตรจ่างงศ์. หลังม่านวรรณศิลป์. กรุงเทพฯ : เทียนวรรณ, 2528.
- คำเนิน เลชะกุล. "การปฏิรูปการปกครอง," ใน ประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4
พ.ศ.2475, หน้า 169-272. กรุงเทพฯ : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ
กรมศิลปากร, 2525.
- คำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. นิทานโบราณคดี.
กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2516.
- เต็มสิริ บุญยสิงห์ และเจือ สตะเวทิน. การละครเพื่อการศึกษา (นาฏศิลป์ ป-ม.).
กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2526.
- ถนอมวงศ์ สุกโชติรัตน์. "บทละครของกรุงเทพ," ใน กรุงเทพ, หน้า 57-95.
ชลธิรา สัตยาวัฒนา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- แถมสุข นุ่มนนท์, "ขบวนการ ร.ศ. 130," ธรรมศาสตร์, 8 (ตุลาคม-ธันวาคม 2521),
2-29.
- ทรงศักดิ์ ปรากฏวัฒนากุล. การละครไทย. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ม.ป.ป.
- พิทยสุเนตร นาคอน, "บทละครพูดร้อยแก้วพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว" (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

ธงชัย หวานแก้ว, "การปลูกฝังความรักชาติความที่ปรากฏในบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522).

ธรรมศักดิ์มนตรี, เจ้าพระยา. ความเรียงเรื่องต่าง ๆ ของกรุงเทพ. พิมพ์แจกในการพระราชทานเพลิงศพมหาเสวกโท พระยาสุวรรณศิริ. 2476.

_____. โคลงกลอนของกรุงเทพ เล่ม 1-2-3. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณุสภา, 2515.

_____. แม่ครัว บ้อยใหม่ หมั้นไว้ ตาเงาะ. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณุสภา, 2504.

ธิดา วัฒนกุล, "แนวความคิดทางการเมืองในบทละครพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519).

นางเยาว์ จิตตะปุตตะ, "บทบาทของสิ่งพิมพ์ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวต่อการเมืองการปกครอง (พ.ศ.2453-2468)" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2520).

_____, "บทพระราชนิพนธ์ เรื่องทวยหิวแห่งบูรพาทิศ แนวทางปลูกฝังอุดมการณ์ชาตินิยม," อักษรศาสตร์, 4 (2524), 127-128.

นฤมิตร สอศุซ. สัมพันธ์ภาพทางการทูตระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

นวลศรี จงถาวร, "วิเคราะห์พระราชนิพนธ์บทความที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524).

นันทกา พลอยแก้ว, "อิทธิพลของการละครตะวันตกในบทละครพูดพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต หน่วยวิชาเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

นิตยา มาพึ่งพงศ์. "ความคิดเห็นทางเศรษฐกิจของครูเทพ," ใน ครูเทพ, หน้า 169-189. ชลธิรา สัตยาศึกษา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

นิตี เอี้ยวศรีวงศ์. ปากไก่และใบเรือ. กรุงเทพฯ : ธนาคารทหารไทย, 2527.

แน่งน้อย ดิตติรานนท์, "เสนาบดีกระทรวงธรรมการในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

บุญเหลือ เทพสุวรรณ, หม่อมหลวง. แนะแนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2511.

_____. วิเคราะห์วรรณคดีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

_____. อ่านวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : อานไทย, 2529

- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. "หัวเลี้ยวของวรรณคดีไทย," ใน วรรณไวทยาการ, หน้า 55-147. กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2514.
- ปิ่น มาลากุล, หม่อมหลวง. อธิบายพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หมวด ข. โชน ละคร. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2521.
- เปลื้อง ณ นคร. ประวัติวรรณคดีไทยสำหรับนักศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- พรเพ็ญ สันตระกูล, "การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2453-2468)" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).
- พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม, "บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).
- พวงร้อย กล่อมเอียง, "พระบรมราโชบายเกี่ยวกับปัญหาชาวจีนในพระราชอาณาเขตรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516)
- พิพาคา ยังเจริญ และสุวดี ธนประสิทธิ์พัฒนา. การศึกษาและผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์ (พ.ศ.2325-2394). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

กวาดล ทรงประเสริฐ, "นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนในประเทศไทย (พ.ศ.2475-2500)"
(ปริณิธานพันธอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519)

ภารดี มหาจันทร์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, 2526.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. กลดตก หมายนับ่อหน้า. กรุงเทพฯ :
องค์การศึกษาคูรุสภา, 2513.

_____ . โคลงโลกนิติจำแลง. พระนคร : โรงพิมพ์ธรรมบรรณาการ, 2504.

_____ . ท่านรอง คดีสำคัญ. กรุงเทพฯ : องค์การศึกษาคูรุสภา, 2512.

_____ . นิทาสโมสร. กรุงเทพฯ : องค์การศึกษาคูรุสภา, 2511.

_____ . โพงพาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โสภณพิพัฒน์นคร, ม.ป.ป.

_____ . ศกนตลา หลวงจำเนียรเดินทาง วิวาหพระสมุท. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ,
2512.

_____ . หัวใจนักรบ ชิงนาง. กรุงเทพฯ : องค์การศึกษาคูรุสภา, 2515.

มณูญ ราชโรจน์, "นโยบายการจัดการศึกษาสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
(พ.ศ.2453-พ.ศ.2468)" (ปริณิธานพันธอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชา
ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสานมิตร, 2521).

- มัทนา เกษกมล, "การวิเคราะห์ในเชิงประวัติศาสตร์เรื่องการเมืองและการปกครองใน
รัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2453-2468)" (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2517).
- รัศมี เผ่าเหลืองทอง. "การวิจารณ์ละคร," ใน สัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, หน้า 105-114. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2524.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน,
2524.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. "วรรณคดีวิจารณ์ไทย พ.ศ.2453-2500," ใน ทอไหมในสายน้ำ 200 ปี
วรรณคดีวิจารณ์ไทย, หน้า 59-129. สุพรรณมา เกรียงไกรเพ็ชร และ
สุจิตรา จงสัจจวิวัฒนา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : พลพันธ์การพิมพ์, 2532.
- วารุณี โอสถาปมย์, "การศึกษาในสังคมไทย พ.ศ.2411-พ.ศ.2475" (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
แพรวพินทยา, 2518.
- วิยะดา ทองมิตร, "การใช้แรงงานของชาวจีนในประเทศไทย พ.ศ.2325-2453"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527).

- วุดิชัย มูลศิลป์. "การปฏิรูปการศึกษา," ใน ประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4- พ.ศ.2475 หน้า 403-444. กรุงเทพฯ : กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร, 2525.
- ศิริ พุทธมาศ, "แนวความคิดทางการเมืองและการศึกษากับบทบาททางการศึกษาของ เจ้าพระยาธรรมาศกัณฐ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529).
- สกินเนอร์, วิลเลียม จี. สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์. แปลโดย ทรัพย์สิน ฉัตรพลรักษ์ และคนอื่น ๆ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- สถิตย์ เสมานิล. วิสาสะ. กรุงเทพฯ : สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, 2514.
- สมัย สนทอง, "เจ้าพระยาธรรมาศกัณฐ์มนตรีกับความเป็นนักการศึกษา," วิทยาสาร, 25 (มกราคม 2517), 31-32.
- สุกัญญา ตีรวนิช. ประวัติการหนังสือพิมพ์ในประเทศไทยภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (พ.ศ.2325-2475). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- _____ . พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ในรัชกาลที่ 6 ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2532.
- สุจิตรา สุดเดี่ยวไกร. "บทสำรวจชีวิตและผลงานของครูเทพ," ใน ครูเทพ, หน้า 1-22. ชลธิรา สัตยวิวัฒนา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สุธา ศาสตร์. "การวิจารณ์วรรณคดี," ใน สัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร, หน้า 96-104. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2524.

สุนันท์ ไชยเมธ, "สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว" (ปริญยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524).

สุภาสินี ชมะสุนทร, "แนวความคิดทางการเมืองของกลุ่มผู้นำในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวระหว่าง พ.ศ.2411-2436" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528).

สุนนมาลย์ นิมนต์พันธ์. การละครไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2532.

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. คั่นช่องส่องวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : พิมพ์วาท, 2531.

_____. ทกชีวประวัติในทัศนะของ ส.ศิวรักษ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2527.

สุวดี เจริญหงษ์, "ปฏิกริยาของรัฐบาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าต่อการเคลื่อนไหวตามแนวความคิดประชาธิปไตยและสังคมนิยมก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).

สุวิมล ชาญมานนท์, "การจำกัดอิทธิพลของชาวจีนในสมัยรัชกาลที่ 6," ธรรมศาสตร์, 4 (มิถุนายน-กันยายน 2517) 70-86.

เสาวลักษณ์ อนันตสานต์. วรรณกรรมเอกของไทย ชุนช้างชุนแผน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2517.

แสงโสม เกษมศรี และวิมล พงศ์พิพัฒน์. ประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 1-รัชกาลที่ 3 (พ.ศ.2325-พ.ศ.2394). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523.

อกิน รพีพัฒน์, หม่อมราชวงศ์. สังคมไทยในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2416. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

อวยพร มลิินทางกูร. "โคลงกลอนของครูเทพ : ศิลปะเพื่อชีวิต," ใน ครูเทพ, หน้า 96-121. ชลธิรา สัตยาศึกษา, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

อัจฉรา ชีวพันธุ์. แนวความคิดด้านการศึกษาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี. เอกสารโรเนียว รายงานผลการวิจัยเงินทุนอุดหนุนเพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

อัญชลี สุสายัณห์, "ความเปลี่ยนแปลงของระบบไพร่และผลกระทบต่อสังคมไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).

บทสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง, อาจารย์โรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 9 กรกฎาคม 2533.

สัมภาษณ์ นิยม แซ่เคี้ย, บ้านเลขที่ 44/13 ถนนโรงเหล้า ตำบลสะบารัง อ.เมือง จ.ปัตตานี, 1 กรกฎาคม 2533.